

PREDKLADACIA SPRÁVA

Návrh na uzavretie Dohody o spolupráci v oblasti obrany medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Spojených štátov amerických (ďalej ako „dohoda“) predkladajú na rokovanie vlády ako iniciatívny návrh minister obrany Slovenskej republiky a minister zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky s cieľom prehĺbiť a rozšíriť obrannú spoluprácu medzi Slovenskou republikou a Spojenými štátmi americkým.

Spojené štáty americké sú naším strategickým transatlantickým spojencom v Severoatlantickej aliancii, s ktorým zdieľame spoločné hodnoty, a s ktorým nás viaže silné historické spojenectvo a záväzok kolektívnej obrany. Predmetom navrhovanej dohody je posilniť spoluprácu Slovenskej republiky a Spojených štátov amerických v oblasti obrany a v rámci Severoatlantickej aliancie a vytvoriť právny rámec pre rozšírené a prehĺbené partnerstvo, rozvoj obranných spôsobilostí, obranného plánovania a vojenského výcviku Ozbrojených síl Slovenskej republiky. Dohoda umožní pravidelné bilaterálne konzultácie o bezpečnostných hrozbách a výzvach a výmenu informácií a skúseností v oblasti strategickej obrany a bezpečnosti. Dohoda posilní bezpečnosť a obranyschopnosť Slovenskej republiky v rámci systému kolektívnej obrany Severoatlantickej aliancie.

Návrh dohody sa vzťahuje na príslušníkov ozbrojených síl Spojených štátov amerických, ich rodinných príslušníkov, ako aj iné osoby, ktoré sa podieľajú na plnení úloh pre ozbrojené sily Spojených štátov amerických. Návrh ustanovuje právne postavenie a podmienky ich prítomnosti na území Slovenskej republiky. Dohoda tiež upravuje realizáciu v budúcnosti dohodnutých modernizačných projektov obrannej infraštruktúry Slovenskej republiky.

Keďže Dohoda bude právnym rámcom, nepredstavuje neobmedzený súhlas Slovenskej republiky s prítomnosťou ozbrojených síl Spojených štátov amerických na území Slovenskej republiky. O prítomnosti cudzích ozbrojených síl na území Slovenskej republiky budú naďalej rozhodovať príslušné orgány podľa potreby.

Súčasný vzťahy medzi Slovenskou republikou a Spojenými štátmi americkými v oblasti obrany sú založené na Memorande o porozumení z roku 1994. Podmienky pôsobenia ozbrojených síl členských štátov NATO (vrátane ozbrojených síl Spojených štátov amerických) v Slovenskej republike sú upravené multilaterálnou Zmluvou medzi štátmi, ktoré sú zmluvnými stranami Severoatlantickej zmluvy vzťahujúcej sa na status ich ozbrojených síl (NATO SOFA, oznámenie MZV SR č. 566/2004 Z. z.). Jej ustanovenia z roku 1951 však v súčasnosti neposkytujú dostatočný právny rámec na zabezpečenie modernej vojenskej spolupráce medzi Slovenskou republikou a Spojenými štátmi americkými, a to aj v kontexte potreby zefektívnenia spolupráce pri obsluhu vrtuľníkov BlackHawk UH-60 a v budúcnosti aj stíhacích lietadiel F-16, ako aj spoločných cvičení.

Uzatvorenie dohody umožní získanie nenávratnej finančnej podpory vlády Spojených štátov amerických na modernizáciu našej vojenskej infraštruktúry. Uzatvorenie dohody posilní bezpečnosť a obranu Slovenskej republiky na úroveň našich najbližších spojencov v strednej a západnej Európe, ktoré už s vládou Spojených štátov amerických majú obdobné dohody uzavreté.

Rokovania o dohode medzi vládami Slovenskej republiky a Spojených štátov amerických začali v roku 2018 so zapojením dotknutých subjektov štátnej správy Slovenskej republiky. Návrh dohody zodpovedá záujmom zahraničnej a bezpečnostnej politiky Slovenskej republiky v súlade s Bezpečnostnou stratégiou Slovenskej republiky a Obrannou stratégiou Slovenskej republiky. Ozbrojené sily Spojených štátov amerických budú pôsobiť na území Slovenskej republiky pri plnom rešpektovaní suverenity, Ústavy Slovenskej republiky a zákonov Slovenskej republiky. Návrh je vypracovaný v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky, ako aj záväzkami Slovenskej republiky vyplývajúcimi z iných medzinárodných dokumentov. Dohoda je medzinárodnou zmluvou, ktorá je podľa právneho poriadku Slovenskej republiky zmluvou prezidentskej povahy. Uzatvára sa na dobu 10 rokov s možnosťou predĺženia. Zodpovednými zástupcami na vykonávanie dohody budú Ministerstvo obrany Slovenskej republiky a Ministerstvo obrany Spojených štátov amerických.

Podľa článku 86 písm. d) Ústavy Slovenskej republiky s dohodou pred jej ratifikáciou prezidentkou Slovenskej republiky vyslovuje súhlas Národná rada Slovenskej republiky. Ide o medzinárodnú zmluvu, ktorá má prednosť pred zákonmi podľa článku 7 odsek 5 Ústavy Slovenskej republiky, pretože priamo zakladá práva a povinnosti pre fyzické osoby a právnické osoby.

Podrobné podmienky spolupráce v oblasti obrany budú predmetom vykonávacích dohôd.

Predkladaný materiál bol predmetom medzirezortného pripomienkového konania. Materiál sa predkladá na rokovanie vlády Slovenskej republiky s rozpočtom. Zásadné pripomienky boli prerokované so zástupcami verejnosti a s Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky pričom rozpory neboli odstránené. Materiál bol pred prerokovaním vo vláde Slovenskej republiky predložený v Legislatívnej rade vlády Slovenskej republiky a v Bezpečnostnej rade Slovenskej republiky.

Predkladaný materiál nemá vplyvy na rozpočet verejnej správy, na podnikateľské prostredie, sociálne vplyvy, vplyvy na informatizáciu spoločnosti, na životné prostredie, na manželstvo, rodičovstvo a rodinu ani vplyvy na služby verejnej správy pre občana.